

DIAMO

OBČASNÍK

ROČNÍK XXII (XXXIX)

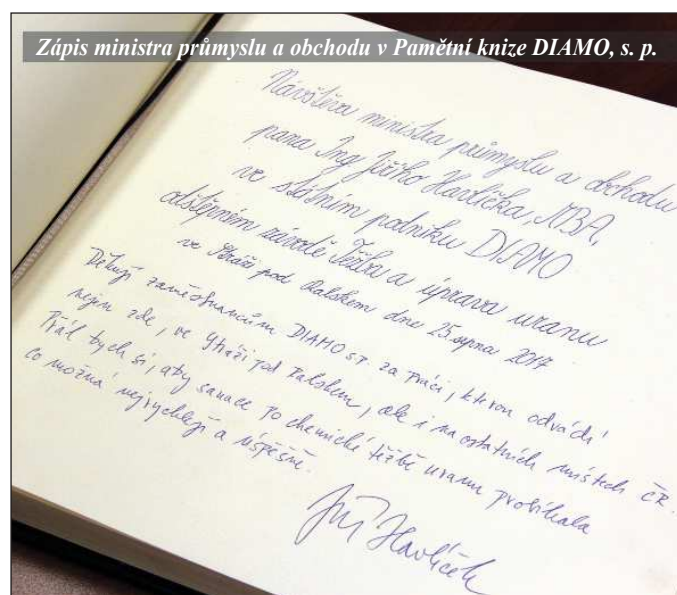
ČÍSLO 9

ZÁŘÍ 2017

Ministr Jiří Havlíček se seznámil s provozem odštěpného závodu Těžba a úprava uranu

Prezentace interaktivního modelu oblasti s rozmístěním provozů o. z. TÚU, zleva: Jiří Havlíček (MPO), Ludvík Kašpar (DIAMO, s. p.), Karel Pillmann (DIAMO, s. p.), Zbyšek Sochor (MPO), Tomáš Rychtařík (DIAMO, s. p.)

Zápis ministra průmyslu a obchodu v Pamětní knize DIAMO, s. p.

Ministr průmyslu a obchodu Jiří Havlíček navštívil 25. srpna 2017 odštěpný závod Těžba a úprava uranu ve Stráži pod Ralskem. Důvodem návštěvy bylo seznámení se s problematikou sanace horninového prostředí dotčeného těžbou uranu v severních Čechách a s provozem, bez kterých by sanaci nebylo možné realizovat.

Pana ministra a jeho doprovod – ředitele odboru hornictví Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO) Zbyška Sochora a Pavlína Janíkovou z oddělení hornictví a odstraňování ekologických škod MPO přivítali na ředitelství státního podniku DIAMO ve Stráži pod Ralskem ředitel státního podniku Tomáš Rychtařík spolu s náměstkyní pro ekonomiku a personalistiku Jitkou Prstkovou a náměstkem pro ekologii a sanační práce Antonínem Maršálkem.

Po krátké prezentaci hlavních činností celého státního podniku DIAMO následovala návštěva odštěpného závodu Těžba a úprava uranu v doprovodu náměstka ředitele o. z. pro výrobu a ekologii Ludvíka Kašpara a náměstka ředitele o. z. pro techniku a služby Karla Pillmanna, při které se ministr průmyslu a obchodu blíže seznámil s postupem sanačních a likvidačních prací, prohlédl si sanační vrt na

vyluhovacích polích, Chemickou stanicí CHS I a zajímal se zejména o provoz sanačních technologií, jejichž činnost je klíčová pro zdárné dokončení sanace horninového prostředí. Osobně zhodnotil technologii Stanice likvidace kyselých roztoků, která využívá k dekontaminaci vod principu tepelného zahušťování roztoků, Neutralizační a dekontaminační stanici NDS 10 a Neutralizační a dekontaminační stanici NDS ML. Rovněž se seznámil s aktuálním stavem odkaliště a s postupem navyšování hráže II. etapy odkaliště pro ukládání neutralizačních kalů.

„Plně si uvědomuji problematiku kontaminace podzemních vod, kterou způsobila dřívější chemická těžba uranu. Po důkladném seznámení se se zdejšími technologiemi mohu konstatovat, že tyto sanační technologie pracují efektivně a zabraňují rozptylování kontaminace v podzemí a postupně kontaminaci snižují. Pro zachování kvality životního prostředí budoucím generacím je nezbytné v této sanaci pokračovat,“ uvedl ministr Jiří Havlíček, který zároveň připojil zápis do Pamětní knihy s. p. DIAMO.

„Jsem rád, že se pan ministr zdejší problematikou sanace horninového prostředí zabývá. Zajištění provozu sanačních technologií a plně

zaházení následků těžby uranu je jednou z priorit s. p. DIAMO,“ dodal Tomáš Rychtařík, ředitel státního podniku DIAMO.

Závěr návštěvy pana ministra byl věnován dalším perspektivám rozvoje celého státního podniku DIAMO, který pan ministr považuje za silného a stabilního partnera státu při řešení ekologických a surovinových otázek.

Historie těžby uranu v severních Čechách:

Od počátku sedmdesátých let do roku 1996 bylo v této oblasti vytěženo 11 740 tun uranu klasickou hlubinnou těžbou a 15 862 tun uranu chemickou těžbou. Podstatou chemické těžby uranu bylo vtlačení loučícího technologického roztoku prostřednictvím vrtů z povrchu do podzemí. Za dobu provozování chemické těžby uranu bylo do podzemí prostřednictvím technologických roztoků vtlačeno téměř 4,1 mil. tun kyseliny sírové, 320 tis. tun kyseliny dusičné, 111 tis. tun čpavku a 26 tis. tun kyseliny fluorovodíkové.

V současné době se na ložisku Stráž pod Ralskem nachází v podzemí v ploše přibližně 27,5 km² cca 374 mil. m³ vod ovlivněných zbytkovými technologickými roztoky z chemické těžby uranu. Bez dokončení sanace horninového prostředí by došlo k postupnému rozšiřování kontaminace bez možnosti efektivního sanačního zásahu a následně ke znehodnocení využívaných vodních zdrojů a na vodu vázaných ekosystémů v oblasti severočeské křídly.

V důsledku intenzivní sanace zejména v posledních letech dochází ke zřetelnému poklesu koncentrace kontaminantů v podzemních vodách. Sanace bude probíhat až do snížení kontaminace podzemních vod na úroveň, která zaručí trvalou využitelnost zásob pitných podzemních vod v této oblasti.

Prohlídka technologie Neutralizační a dekontaminační stanice NDS ML

Na ochozu NDS 10

Náměstek ministra průmyslu a obchodu Eduard Muřický navštívil DIAMO, státní podnik, ve Stráži pod Ralskem

Náměstek ministra průmyslu a obchodu pro sekci průmyslu Eduard Muřický navštívil dne 18. srpna 2017 státní podnik DIAMO, odštěpný závod Těžba a úprava uranu ve Stráži pod Ralskem a podrobně se seznámil s problematikou sanace horninového prostředí dotčeného těžbou uranu v severních Čechách, komplexem unikátních sanačních technologií a rekultivačními pracemi.

Ředitel státního podniku DIAMO Tomáš Rychtařík přivítal pana náměstka na ředitelství státního podniku ve Stráži pod Ralskem. Zde se pan náměstek seznámil s historií těžby uranu v severních Čechách, s rozsahem sanačních prací, které zde byly provedeny od roku 1996, se současným stavem a výhledem do budoucna.

Následně se společně odebrali v doprovodu náměstka ředitele o. z. pro techniku a služby Karla Pillmanna a vedoucího oddělení likvidačních činností Josefa Štádlara na prohlídku areálů odštěpného závodu Těžba a úprava uranu ve Stráži pod Ralskem.

První zastávkou byla prohlídka právě rekonstruovaného provozu technologie Neutralizační a dekontaminační stanice NDS 6 a návštěva re-

kultivovaného území po hlubinné těžbě uranu v areálu bývalého Dolu Křižany I, kde byl pan náměstek seznámen s průběhem biologické rekultivace. Následovala návštěva Neutralizační a dekontaminační stanice NDS 10 a Neutralizační a dekontaminační stanice pro zpracování matečných louhů NDS ML. Závěr návštěvy byl věnován prohlídce odkaliště.

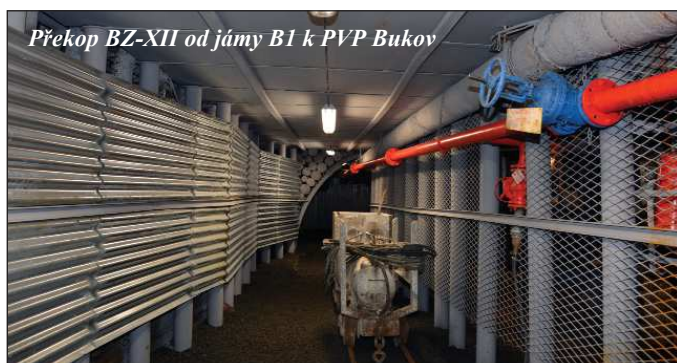

Náměstek ministra průmyslu a obchodu Eduard Muřický při návštěvě NDS ML s ředitelem DIAMO, s. p., Tomášem Rychtaříkem

Prohlídka sanačních technologií

Podzemní výzkumné pracoviště Bukov je zkolaudováno

Překop BZ-XII od jámy B1 k PVP Bukov

BZ-XIII v místě svodu bočních přítoků v době výstavby

BZ-XIII v místě svodu bočních přítoků – současný stav

Dne 31. května 2017 komise jmenovaná ředitelem o. z. GEAM Dolní Rožinka zkolaudovala Podzemní výzkumné pracoviště (PVP) Bukov a trafostanici TR 12.2. B1, která je součástí provozovny PVP Bukov. Vlastní výstavba PVP Bukov byla zahájena v září 2013 razbou základního přístupového překopu BZ-XII o délce 317,5 m v profilu 9,2 m² se zajištěním ocelovou obloukovou TH výztuží a svorníkovou výztuží se svorníky CKT o délce 1,2 m. Současně s překopem BZ-XII byly ve staničení 240 m a 309 m vyraženy vrtné komory VrK-1 a VrK-2. V období červenec až září 2015 byla ve staničení 117,0–122,0 m z překopu BZ-XII vyražena západním směrem hladkým výlomech bez výztuže v profilu 14,5 m² zkušební komora ZK-1 o celkové délce 23,5 m. Od října 2015 do června 2016 ve staničení 240,0–245,0 m z překopu BZ-XII probíhala razba hladkým výlomech druhého hlavního překopu BZ-XII o celkové délce 90 m a zkušebních komor ZK-2, ZK-3S, J vyražených z BZ-XII. Překop BZ-XII je vyražen hladkým výlomech v profilu 10,0 m² a od 38. m razby v profilu 14,5 m². Překop BZ-XII je vyražen bez výztuže, místně a na kříži se zkušebními komorami ZK-3S a ZK-3J je zajištěn svorníkovou výztuží, sklolaminátovými lepenými svorníky CKT o délce 1,2 až 1,5 m, se stropním zátahem pletivem nebo tahokovem. Kříž překopu BZ-XII se zkušebními komorami ZK-3S a ZK-3J je navíc vyztužen stříkaným betonem. Jako poslední, v únoru 2017, probíhala razba komory trafostanice TR 12.2 B1, která byla vybavena transformátorem 400/230 V umožňujícím napájení přístrojové a měřicí techniky při provádění výzkumných a experimentálních prací na PVP Bukov. Po vyražení důlních děl bylo průběžně prováděno jejich vybavování

a vystrojování dle projektové dokumentace a požadavků investora. Pro účely Podzemního výzkumného pracoviště Bukov bylo celkem vyraženo a vybudováno 455 m horizontálních důlních děl a komor.

Kolaudace byla provedena za účasti zástupců investora, odpovědných pracovníků Správy úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO) a zástupce státní báňské správy (SBS) Ing. Škardy z Obvodního báňského úřadu (OBU) pro území krajů Libereckého a Vysočina. Kolaudace byla zahájena v 10 hodin v raportní místnosti Dolu R I. V úvodu předseda komise seznámil přítomné s rozhodnutími OBU pro území krajů Libereckého a Vysočina týkajícími se výstavby PVP Bukov, s průběhem výstavby PVP Bukov, s vyhodnocením zkušebního provozu, s předloženou dokumentací skutečného stavu, zejména s výchozí elektro revizí. Během úvodního jednání byla zároveň zástupci SÚRAO provedena kontrola odstranění vad a nedodělků zjištěných dne

19. ledna při předání pracoviště PVP Bukov do zkušebního provozu. Bylo konstatováno, že všechny vady a nedodělky byly odstraněny a že během zkušebního provozu nedošlo k žádné mimořádné události či pracovnímu úrazu. Po úvodním jednání kolaudační komise sfarala jámou B1 na 12. patro na vlastní pracoviště PVP Bukov, kde provedla prohlídku všech důlních děl, komor a provozoven na Podzemním výzkumném pracovišti Bukov. Součástí byla i prohlídka přístupového překopu BZ-XII od jámy B1. Prohlídka byla zaměřena zejména na to, zda skutečný stav důlních děl na PVP Bukov odpovídá projektové dokumentaci, podmínkám platné báňské legislativy a zda jsou vybavena příslušnou provozní dokumentací, provozními, požárními, dopravními řády. Po vyřázení na závěrečném jednání členové komise konstatovali, že předložená dokumentace odpovídá skutečnému stavu na PVP Bukov a že fyzickou prohlídkou vlastní-

ho pracoviště PVP Bukov nezjistili žádné závady či nedostatky, které by bránily uvést pracoviště PVP Bukov do trvalého užívání. Na základě závěrů a výsledků kolaudační komise závodní Dolu Rožná I vydal 1. června 2017 Povolení k trvalému užívání Podzemního výzkumného pracoviště Bukov a Trafostanice TR 12.2. B1. Pro trvalé zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu na PVP Bukov byly pokynem závodního dolu PO-GEAM-RI-19-00 stanoveny a určeny povinnosti jednotlivým odpovědným technicko-hospodářským pracovníkům Dolu Rožná I. Chtěl bych touto cestou poděkovat všem zaměstnancům, kteří se podíleli na výstavbě Podzemního výzkumného pracoviště Bukov, které je svými parametry a kvalitou díla srovnatelné s ostatními generickými podzemními výzkumnými laboratořemi na světě.

Pavel Vinkler, vedoucí závodu Rožná I – závodní dolu, o. z. GEAM

BZ-XII v místě měření přítoků ze stropu při budování

BZ-XII v místě měření přítoků ze stropu po výstavbě

Pracovníci státního podniku DIAMO asistovali při natáčení filmu

Na Dole Žofie v Orlové proběhl v pátek 18. srpna poslední den natáčení v areálech šachet na Karvinsku. Vyráběl se tam nový film České televize nazvaný Dukla 61. Státní podnik DIAMO, správce zavřených dolů, umožnil filmařům v uplynulých 3 týdnech využití pozemků a budov na Dole Žofie a na Dole Barbora na Karvinsku. Kromě pronájmu zázemí, vč. koupelen, zajištění elektřiny a vody poskytl i důlní lampy a sebezáchrané přístroje. Pracovníci státního podniku také zajišťovali při natáčení obsluhu těžních strojů, bezpečnost filmového štábu a herců a další pomocné práce.

Dvoudílný televizní film Dukla 61 pojednává o největším povalečném důlním neštěstí v tehdejší Československu, při němž v roce 1961 v havířovském Dole Dukla zahynulo 108 horníků. Režisér David Ondříček se zaměřil nejen na samotnou tragickou nehodu, ale také na mezilidské vztahy a příběhy rodin. Hlavní role hraje Marek Taciak, Martha Issová, Jiří Langmajer a Václav Neuzil.

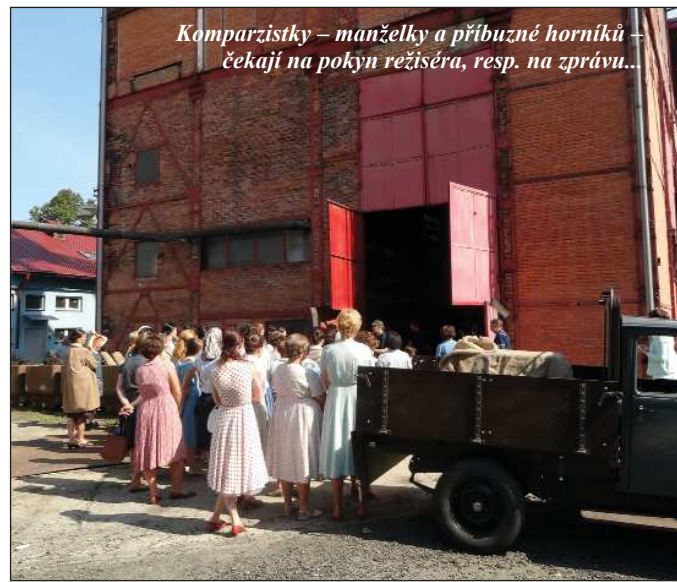
Důl Dukla už dnes neexistuje, a tak ho ve filmu simulují netežící, ale poměrně zachovalé části dolů Žofie a Barbora, které si Česká televize po dobu natáčení pronajala od státního podniku DIAMO. „Snažili jsme se filmovému štábu vyhovět i poradit, protože víme, jak bylo hornické povolání náročné, a je dobré si občas připomenout historické události, které doprovázely rozvoj těžby uhlí,“ řekl ředitel odštěpného závodu ODRA Josef Havelka.

„Byli jsme překvapeni, že o tak velké tragédii se v té době tak málo informovalo. Ostravsko a Karvinsko bylo tehdy místem velkých výdělků a nízké ceny života. Když jsme zjišťovali okolnosti události, ukázalo se, že toto téma má více rovin, a rozhodli jsme se vyrobit dvoudílný film,“ prozradil kreativní producent České televize Michal Reitler. Přijel na natáčení na šachtě dohlédnout a přiznal lehkou nervozitu, protože se právě točily náročné emotivní scény s hlavními postavami.

„Pamatuji si z dětství, jak mi strejda vyprávěl, že v ten den byl také v podzemí na Dukle, ale naštěstí se mu nic nestalo, stačil utéct,“ vzpomíná Czeslav Antonczyk, zaměstnanec odštěpného závodu ODRA státního podniku DIAMO, který dohlížel při natáčení na technické zázemí a bezpečnost přítomných. Jeho spolupracovník – nářeč Vladimír Síla – ve filmu bude přímo účinkovat, obsluhuje totiž dopravní zařízení, ve skutečnosti i při natáčení scén u „výťahu“, jak filmaři z Prahy říkali dopravní nádobě, běžně nazývané jako klec. V komparzu si zahrál i jeden skutečný horník a báňský záchranář, dnes kameraman a fotograf na volné noze Jiří Spáčil: „Zažil jsem několik záchranných akcí a někdy šlo i nám, záchranářům, o život. Vzpomínám ale na to spíše v dobrém, a tak jsem se rozhodl zahrát si ve filmu horníka.“

Na obrazovkách České televize se Dukla 61 objeví v příštím roce.

Ing. Bc. Jana Dronská, MBA

ODBORY

ZDE UVEDENÉ MATERIÁLY
VYJADŘUJÍ NÁZORY ODBORÁŘŮ
A NEMUSEJÍ SE SHODOVAT
S NÁZORY REDAKCE

Školáci se už museli vrátit do školních lavic, tak mi dovoluďte připomenout, jak část z nich prožila čtrnáct dní o prázdninách na dětském táboře, který pořádala OO s. p. DIAMO, Důl Hamr I. Tábora se zúčastnilo 83 dětí a velkou skupinu z nich tvořili prvňáčci a druháci. Hned na začátku tábora po seznámení, rozdělení do chat a do oddílů mohli účastníci přivítat první vzácnou návštěvu – Skupinu historického šermu GOLEM, jejíž členové dětem předvedli krásné vystoupení a poté se jim ještě dlouho věnovali. Děti si mohly nejenom půjčit zbraně a rekvizity, ale i vyzkoušet základní kroky a výpady při šermování a šermíři jim trpělivě odpovídali na různé otázky.

Druhý den začala celotáborová hra,

Dětský tábor v Bělé pod Bezdězem 2017

kteřá se nesla v duchu „Filmového léta“. Úvodem táborníci navštívili improvizované kino, kde dostali 3D brýle a samozřejmě i popcorn, a zhlédli celovečerní film. Následující dny se odehrávaly podle filmů Harry Potter, Mimoni, Piráti z Karibiku, Šmoulové, Asterix a Obelix a Ať žijí duchové. Soutěže uváděli vedoucí převlečení do kostýmů podle hlavních postav z uvedených filmů. Za to děkují Šárce, která se při jejich přípravě opravdu vyřádila.

Děti stihly za první týden 25 oddílových soutěží, při kterých se bravurně dokázaly přepravovat na improvizovaných lodích, hrát na slepého piráta, lovit

Přetahovaná bolí, ale vítězství je naše...

Vítězové

poklad, rozvinout plachty i střilet z kuše. Jako šmoulové si zahrály živé šmoulí pexeso, které jim šlo výborně, sestavovaly celou šmoulí osadu podle jmen, sbíraly borůvky. Harry Potter pro ně připravil stopovanou s mnoha úkoly. Místo oblíbeného HU-TU-TU si zahrály jako Mimoňové Bido-Bído, skládaly puzzle, přetahovaly se lanem a došlo i na vodní bitvu. Zaspívaly si také všechny známé písně z filmu Ať žijí duchové a při olympiádě Asterixe a Obelixe házely kladivem, koulí, hrály přehazovanou a mnoho dalších soutěží. Do bodování celotáborovky se mělo zařadit i oddílové vaření v kotlíkách z objednaných surovin, ale výtvoři byly tak zdražené, že ani nešlo určit, který oddíl byl nejlepší. Po celý týden všech 6 soutěžních oddílů sbíralo filmové negativy a vítězem se stal oddíl s nejdelším filmem. Po zásluze byl v sobotu vyhlášen vítězem oddíl číslo 1, proběhlo rozdání cen, focení s dorty a závěrem se všichni s chutí pustili do jejich konzumace.

Druhý týden začal tábor nabírat na obrátkách. Strávili jsme zajímavý den s příslušníky Policie ČR s bezvadně vycvičeným služebním psem. Navštívili nás hasiči ze Stráže pod Ralskem, kteří zajistili dětem prima odpoledne ve sněhové pění. Také budeme vzpomínat, jak jsme se vydali na pěší výlet na rozhlednu

a v polovině cesty jsme se museli vrátit úplně promočení zpět do tábora. Absolvovali jsme také výlet do Leteckého muzea v Mladé Boleslavi. Dále jsme se vydali na Staré Hradky, kde na nás čekala spousta skřítků na půdě i ve sklepích, a všichni si vyzkoušeli létání na koštěti. Děti potěšil nákup drobností na hradě a spokojené se zase vrátily do tábora. Jeden večer nás také navštívil pan Emil Kováč a klubovna byla naplněna k prasknutí při jeho poutavé přednášce o sklářství a cestování, doplněné promítáním a krásnou ukázkou jeho výrobků, které byly i na výstavě ve světě. Mezitím jsme absolvovali společné fotografování profesionální fotografkou, spoustu soutěží jednotlivců, disko pod širým nebem, putování za pohádkou v krásných kostýmech, táboráky. Předposlední den byl opět plný soutěží a nechyběl ani tradiční jarmark. Na závěrečnou diskotéku přišli všichni táborníci nastrojeni a natěšení a během celého večera se tančilo, podepisovala se trička, nechyběly slzičky a sliby, jak se příští rok zase všichni sejdem. Prckové se již nemohli dočkat rodičů a ti starší už domlouvali první termín, kdy se uvidí po skončení tábora. Vždy nás potěší, že vzniknou nové party kamarádů.

Závěrem mi dovoluďte poděkovat odborovým organizacím ZOO o. z. TÚU Stráž pod Ralskem a ZO SOO ředitelství státního podniku DIAMO za finanční příspě-

vek a hlavně členům naší odborové organizace, kteří každoročně schvalují pro děti nemalou částku na nákup cen. Za sponzorské dary také děkujeme p. Špetlovi, Miroslavu Pytlounovi – Transcamion, s. r. o., a firmě Bohemia Gifts and Cosmetics. Nesmím zapomenout ani na hasiče, příslušníky Policie ČR, p. Hejska a členy skupiny GOLEM a Emila Kováče, kteří nám věnovali svůj volný čas. Moc si této pomoci vážíme a jsme rádi, že si díky nim odnáší všichni z tábora pěkné zážitky. Největší dík však patří všem vedoucím, kteří vydrží v plném nasazení celých čtrnáct dní, personálu kuchyně, který se neúnavně stará o blaho dětí, a také vedení o. z. TÚU.

Marcela Venghová
oddělení mzdově-personální, o. z. TÚU

Společné foto

FILMOVÉ LÉTO - BĚLÁ POD BEZDĚZEM

Olympiáda může začít...

Druhý letošní sportovní den na o. z. TÚU

Na 1. září byl od května naplánovaný druhý sportovní den (směny A/B) na sportovištích školicího střediska Adéla. V červenci jsem se s kamarádem a dlouholetým kolegou Slávkem Bergmanem dohodl, že v tentýž den proběhne jeho oslava odchodu do penze. Čtyři dny před sportovním dnem bylo nahlášeno téměř 80 účastníků. Bohužel jako jediný pořadatel jsem měl celkem starosti. Uvařit guláš pro tolik lidí, zajistit dopravu, jídlo a pití a přitom se vejít do plánovaných 10 tis. Kč bylo nemožné. V den zahájení bylo jasné, že jsem si dělal hlavu zbytečně. Počasí nám připravilo nejchladnější letní den a k tomu přese-

lo bez přestávky od rána do večera. Ze 78 nahlášených tak dorazilo 48 lidí a největším tahákem byl asi Slávkův beran na grilu. Kvůli své zaneprázdněnosti jsem propásl návštěvu vedení C 702, které přijelo za Slávkem. Ten byl velice mile překvapen a dost ho to potěšilo. Vedení C 702 dávám palec nahoru a moc děkuji.

Hrál se stolní tenis a šipky, to bylo pod střechou. Pár nadšenců se v dešti pustilo i do nohejbalu, ale dlouho to nevydrželi. Do tenisu se nepustil nikdo. Padl dokonce návrh na nové disciplíny – kdo sní nejvíce klobás nebo talířů guláše. Navečer se ještě ochladi-

lo a přesto, že jsem to neměl v plánu, přesunula se oslava do hlavního sálu v budově. Jediný kytarista ze tří nahlášených, který dorazil, byl Ivo Jinek alias Bubák. To byla jeho chvíle. Pak už se fandilo české reprezentaci proti Německu.

Do rána vydrželo dost lidí, aby mi pomohli s úklidem. I tak jsme Adélu opustili v 11 hod. Děkuji moc těm, kteří i přes nepřízeň počasí dorazili. Těm, kteří pomáhali s úklidem, děkuji ještě více.

Od příštího roku se bude vybírat od nahlášených z organizačních důvodů stokoruna, vratná pro ty, co přijdou.

Vilda Válek

V dešti, a přeci hrají, zleva: Lukáš Kožár a Jaroslav Chvála proti Jiřímu Kovářovi a Ervinu Friedrichovi

Rudolf Mařík

Jan Mitáč (mistr C 702) přeje za celou směnu Slávkovi Bergmanovi

Beránek ze Slávkova stáda na rozloučenou

Termicky aktivní odval Hedvika – letní sucha opět zvyšují riziko požáru

Letní měsíce jsou dobou, kdy hasiči tradičně likvidují množství požárů a kdy mají jednotky požární ochrany obvykle nadprůměrný počet technických zásahů. Mezi typicky letní zásahy patří požáry travních a lesních porostů od neopatrně rozdělávaných táborových ohňů, cigareto- vých nedopalků, požáry na polích způsobené zemědělskou technikou, vznícení porostu od výfuku nevhodně zaparkovaného automobilu apod. Anebo může být příčina přírodního požáru také jiného charakteru.

Jednotky hasičů a závodní báňské záchranné stanice (ZBZS) zasahovaly také v Petřvaldě u Karviné v oblasti haldy (odvalu důlní hlušiny) Hedvika. Centrální řídicí stanoviště (ČŘS) o. z. ODRA bylo informováno ve středu 19. 7. 2017 ve 12.45 o vzniku požáru na pozemku ve správě o. z. ODRA, kde došlo ke vznícení suchého travnatého porostu a dřevin

čením cca 12 m³ vody. Byl dohodnut způsob střežení místa zahojení. Ve 14.15 přijalo ČŘS o. z. ODRA informaci o uhašení povrchového požáru na odvalu Hedvika. Požár se obešel bez zranění a vážných majetkových škod.

Ke vzniku požáru došlo na odvale zavedu Hedvika bývalého dolu J. Fučík v minulosti již několikrát. Hlavním rizikovým faktorem této lokality jsou dlouhodobě probíhající termické procesy (první registrované záznamy jsou známy již od konce 50. let 20. století), které souvisí se složením a způsobem odvalování důlní hlušiny v minulosti. Na odval byly ukládány hlušiny z těžebního procesu a průvodní horniny z ražeb přípravných a otvirkových důlních děl. Vzhledem ke stáří odvalu se předpokládá vysoké procento uhelné substance v nejstarších vrstvách. Místně se může jednat až o 50 % spalitelných látek – způsob

ho a domácího odpadu chaoticky ukládaného do depresí tělesa odvalu, a to prakticky po celé jeho ploše.

Odval Hedvika je od roku 2012 registrovaným úložným místem těžebního odpadu ve smyslu zákona č. 157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů. Koncepce zahlazování následků hornické činnosti je zde postupně naplňována v souladu s podmínkami nakládání s těžebními odpady směřujícími k ukončení provozu úložného místa, stanovenými rozhodnutím místně příslušného obvodního báňského úřadu (OBÚ) a v souladu se schváleným plánem pro nakládání s těžebním odpadem. Odval je dlouhodobě pravidelně kontrolován, termometricky a plynometricky monitorován, je prováděno také doplňkové letecké termometrické snímkování lokality a výsledky jsou pravidelně vyhodnocovány.

Vznik nových center endogenního požáru, jejich vývoj ani směr migrace však nelze i přes veškeré dosavadní znalosti spolehlivě predikovat.

Na odvale proběhla v minulosti úspěšná rozsáhlá rekultivace výsadbou dřevin, hojně se zde nacházejí také náletové dřeviny a rozsáhlé keřovité porosty. Většina lesních pozemků na odvalu byla již v minulosti převedena do správy s. p. Lesy ČR. Území je součástí tzv. „Panského lesa“ a „Velkého ostravského lesa“. Přes odval vede také trasa významného biokoridoru spojující rozsáhlá regionální biocentra. V důsledku endogenního

požáru, jehož projevy jsou v různé intenzitě patrné na odvale již několik desítek let, se výrazně zvyšuje teplota povrchových vrstev hlušiny a společně s vlivy plyných emisí působí negativně na vegetaci. Dřeviny pak vykazují značná narušení – špatný zdravotní stav a nevratná poškození, napadení dřevo-

Anorganická krása hořícího odvalu

kazným hmyzem, odumírání celých nadzemních částí, prohořívání kořenů a četné vývraty kmenů. Dochází k postupnému odumírání dřevin v okolí termicky aktivních ploch až k úplné destrukci vegetačního pokryvu nad centry endogenního požáru. Tyto oblasti jsou pak v místech prohořívání hlušiny až k povrchu terénu zejména v suchém letním období náchylné k samovznícení a ke vzniku otevřeného ohně. V omezeném rozsahu lze vzniku požárů i tohoto charakteru předcházet. V rámci bezpečnostních opatření je uplatňována mimo jiné pravidelná preventivní kontrolní činnost na lokalitě (se zvýšenou četností kontrol a pochůzek zejména v letních měsících), dále je opakovaně prováděno mýcení vegetačního pokryvu v exponovaných částech odvalu za okamžitého odstraňování dřevní hmoty náchylné ke vznícení. Vzhledem k charakteru okolních ploch (lesní pozemky, biokoridor) lze však mýcení porostu provádět jen postupně a v nezbytném nutném rozsahu. V souladu s územním plánem má být celý odval

znovu rekultivován na lesní plochu. Tento záměr však lze realizovat až po uvedení do zcela konsolidovaného stavu, tzn. po utlumení termických procesů a provedení nutné technické rekultivace území.

Ing. Olga Gazdová
ekolog, o. z. ODRA

Projevy endogenního hoření na povrchu terénu

hmoty. Na místo vyjela četa ZBZS o. z. ODRA a otevřený oheň byl zlikvidován již před příjezdem jednotky dobrovolných hasičů z Petřvaldu a HZS Ostrava Fifejdy. Po obhlídce místa zahojení byl hasiči na místo povolán vůz pro hašení pomocí hloubkové sondy. Požářiště bylo povrchově dohašeno a vychlazeno vtlá-

čky. Na počátku 20. století se usku- tečoval pouze ručním vybíráním uhlí z hlušiny, a přestože docházelo k dalšímu vybírání drobných kusů uhlí z odvalu lidmi z okolí, zejména prachový podíl uhelné substance zde zůstal. Nepří- zivým faktorem na této lokalitě je také existence množství různého komunální-

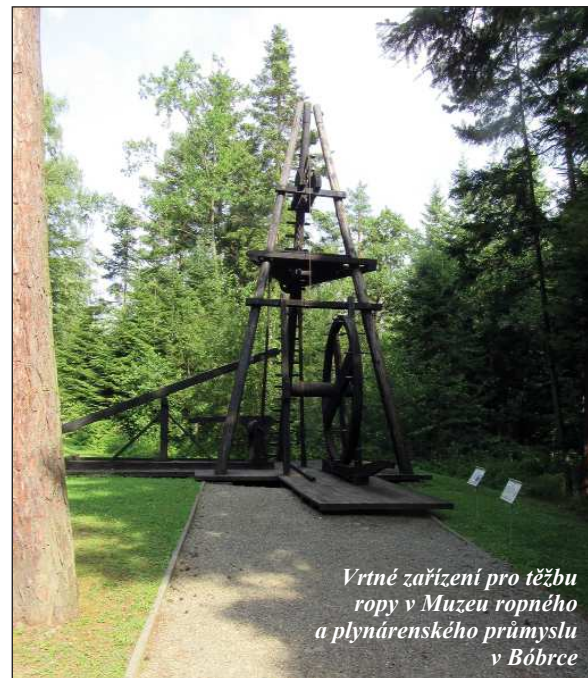
Pokles terénu v místě endogenního ohniska

Hornické spolky na cestách

Členové hornických spolků ze Stříbra, Plané a Příbrami se zúčastnili ve dnech 23.–26. 8. 2017 na pozvání polských kolegů výjezdu do olovených a zinkových dolů v Bukownu a do Muzea ropného a plynárenského průmyslu v Bóbrece.

Ve středu ráno jsme vyrazili přes Prahu, východní Čechy a přes část Polska

do bývalého zlatého dolu ve Zlotém Stoku, o kterém je zmínka již z roku 1273 a který leží cca 5 km od naší hranice. Před více než 100 lety byl revír hlavním světovým dodavatelem arseniku. Důl v minulosti dodával cca 30 kg zlata ročně. V roce 1961 došlo k jeho definitivnímu zastavení. Od roku 1966 je zde muzeum zlata. Dle průvodce mu-

Vrtné zařízení pro těžbu ropy v Muzeu ropného a plynárenského průmyslu v Bóbrece

Ražba probíhá velkoprofilovými díly s ponechanými celíky. Výška sloje je cca 8 m. Společnost získala v nedávné době doly v Bosně a Hercegovině, kde musela následně provést kompletní modernizaci provozu.

Co se může po cestě stát – píchli jsme. A hleďte servis. Nakonec se nám to podařilo – velmi vstřícní a ochotní pracovníci. Další cesta byla opět náročná, přesun cca 300 km do historického města Krosno, směrem k ukrajinským hranicím.

Další den jsme navštívili Muzeum ropného a plynárenského průmyslu v Bóbrece. Bylo to velmi zajímavé, pro většinu kolegů něco nového, protože přímo s vrtáckou technikou se nikdo z nich osobně dosud neseznámil. Odbornému průvodci jsem malou radou mohl pomoci i já, protože jsem se tomtuto oboru vyučil a 10 let jsem pracoval v geologickém průzkumu. V muzeu jsme mohli spatřit desítky zachovalých vrtných souprav pro těžbu ropy a pro klasické vrtání od roku 1854.

Následoval další větší přesun, a to již na Slovensko do Starých Hor, opět 300 km. Dorazili jsme k večeru. Kamarádi z místního hornického spolku "HALIAR" nás již očekávali. V sobotu ráno jsme absolvovali slavnostní mši

Návštěva dolu společnosti ZGH Boleslaw Bukowno v Polsku

a hornický průvod obcí. K poslechu nám zazpíval hornický soubor. Hornický spolek Stříbro předal předsedovi spolku Jozefu Martinkovi pamětní medaili spolku. Obec Staré Hory slavila 500 let od první písemné zmínky o obci. Od prvopočátku byla obec hornickou obcí, těžila se zde jako všude v okolí (Špania Dolina, Banská Bystrica, Lubietová aj.) měď. Kulturní program pokračoval až do pozdních večerních hodin, ale naše delegace v odpoledních hodinách po 4 dnech strávených na cestách vyrazila na cestu domů. Konec dobrý, všechno dobré. Těšíme se určitě na další obdobnou akci v brzké době.

Karel Neuberger
Hornicko-historický spolek Stříbro

DIAMO

Podnikový občasník s. p. DIAMO
Stráž pod Ralskem. Vydává vedení s. p.
Vychází zpravidla jednou v měsíci.
Adresa redakce: DIAMO, státní podnik,
Máchova 201, 471 27 Stráž pod Ralskem
Redakce: Ing. Gabriela Uradníková
e-mail: uradnikova@diamo.cz,
tel.: 487 892 007

Propagace a komunikace:
Ing. Pavlína Sachová, Ph.D.
e-mail: sachova@diamo.cz,
tel.: 487 892 077

Sazba: PANTYPE, s. r. o., Liberec
Tisk: GEOPRINT Liberec
Pro vnitřní potřebu s. p. DIAMO
Texty: redakce DIAMO,
není-li uvedeno jinak